

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет
Факультет культури й виховання

**Матеріали Причорноморської науково - практичної конференції
професорсько - викладацького складу
Миколаївського національного аграрного університету**

16 квітня 2025 р.

Миколаїв
2025

УДК 811

М-34

Редакційна колегія:

В.С. Шебанін – д-р. тех. наук, академік;

К. В. Тішечкіна – канд. філол. наук, доцент.

-34 М. Матеріали Причорноморської науково - практичної конференції професорсько - викладацького складу Миколаївського національного аграрного університету, 16 квітня 2025 р., м. Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2025. – с. 41

У матеріалах Причорноморської науково - практичної конференції професорсько - викладацького складу Миколаївського національного аграрного університету розглянуто різноманітні актуальні питання, пов'язані з професійною діяльністю працівників кафедри іноземних мов, проаналізовано досвід інших країн.

УДК 811

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2025

Зміст

<i>Ганніченко Т.А.</i> Blended learning technologies in English language teaching in contemporary Ukraine.....	4
<i>Коновалова Т.В.</i> Використання елементів інтенсивного навчання у викладанні іноземної мови.....	8
<i>Коржевський М.Ю.</i> Шляхи формування здорового способу життя студентської молоді.....	12
<i>Марковська А.В.</i> Культурна компетентність перекладача у сучасній лінгвістиці.....	15
<i>Медведева Л.М.</i> Розвиток спортивної інфраструктури у сільській місцевості: проблеми та перспективи.....	17
<i>Охрімчук І.В.</i> Волейбол у фізичному вихованні здобувачів вищої освіти в аграрних закладах вищої освіти.....	20
<i>Петренко Н.В.</i> Теорія і методика фізичного виховання та фізичне самовдосконалення: теоретичний аналіз.....	23
<i>Пономаренко Н.Г.</i> Qualitätssicherung und Evaluation an Schweizer Hochschulen: externe Ansprüche und interne Evaluation.....	25
<i>Ракова А.Ю., Матвєєва А.Л.</i> Embracing innovation in education: tools for enhanced learning and collaboration.....	28
<i>Саламатіна О.О.</i> Важливість формування навичок «soft skills» під час занять з іноземної мови в українських ЗВО.....	31
<i>Тішечкіна К.В.</i> Current trends in translation studies.....	33
<i>Фаріонов В. М.</i> Засоби гімнастики для здобувачів вищої освіти.....	35
<i>Рябов Є.І.</i> Фізична культура, її особливості, різновиди та вплив на здоров'я людини.....	38

BLENDED LEARNING TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING IN CONTEMPORARY UKRAINE
(ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ)

Ганніченко Т.А., - кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри іноземних мов МНАУ.

У даній роботі досліджується ефективність технологій змішаного навчання у викладанні англійської мови в сучасних умовах України. Аналізуються моделі інтеграції онлайн та офлайн компонентів навчання, методи забезпечення безперервності освітнього процесу у складних умовах, та інструменти персоналізації навчального досвіду. Розглядаються способи подолання технічних обмежень та оптимізації взаємодії учнів і викладачів. Особлива увага приділяється оцінюванню ефективності різних моделей змішаного навчання та їх адаптації до потреб конкретних освітніх контекстів в Україні.

Ключові слова: *змішане навчання, викладання англійської мови, онлайн навчання, персоналізація навчання, освіта в кризових умовах, цифрові освітні інструменти, адаптивне навчання.*

This paper examines the effectiveness of blended learning technologies in English language teaching within the contemporary Ukrainian context. It analyzes models for integrating online and offline learning components, methods for ensuring educational continuity in challenging conditions, and tools for personalizing the learning experience. The research explores ways to overcome technical limitations and optimize student-teacher interaction. Special attention is given to evaluating the effectiveness of various blended learning models and their adaptation to the needs of specific educational contexts in Ukraine.

Keywords: *blended learning, English language teaching, online learning, learning personalization, education in crisis conditions, digital educational tools, adaptive learning.*

The landscape of English language education in Ukraine has undergone profound transformation in recent years due to a confluence of factors including technological advancement, educational reform initiatives, and societal challenges. The implementation of blended learning – a pedagogical approach that combines traditional face-to-face instruction with online learning components – has emerged as a particularly effective response to these changing conditions. This paper examines the current state of blended learning in English language teaching (ELT) across Ukrainian educational institutions, evaluating various models, identifying implementation challenges, and proposing evidence-based strategies for maximizing educational outcomes.

The shift toward blended learning in Ukraine was initially accelerated by the global COVID-19 pandemic, which necessitated rapid adoption of online teaching

methods. Subsequently, the ongoing security challenges since February 2022 have further underscored the need for flexible, resilient educational models that can function under unpredictable conditions. Rather than representing a temporary adaptation, blended learning has increasingly been recognized as a fundamental pedagogical approach that offers distinct advantages for language acquisition, even under optimal circumstances.

Within the Ukrainian educational environment, effective blended learning in ELT extends beyond the simple combination of online and offline activities. Research by Kovalchuk and Shevchenko (2023) indicates that successful blended learning models in Ukraine are characterized by:

1. **Pedagogical intentionality:** Deliberate selection of which language skills and content are best developed through which modality
2. **Continuity across modalities:** Seamless progression of learning between online and face-to-face components
3. **Resilience mechanisms:** Built-in redundancies and alternative pathways that allow learning to continue despite disruptions
4. **Cultural appropriateness:** Alignment with Ukrainian educational traditions while introducing innovation

These characteristics reflect an understanding that blended learning is not merely a technical solution but a comprehensive pedagogical approach requiring thoughtful design and implementation.

Several distinct models of blended learning have emerged within Ukrainian ELT contexts, each with particular strengths for specific educational scenarios:

This approach, documented by Lysenko et al. (2022), involves students rotating between online and face-to-face learning activities on a fixed schedule. In the Ukrainian context, this model has proven particularly effective for secondary schools with limited technological resources, as it allows for the sharing of digital infrastructure among multiple student groups. The rotation typically follows weekly cycles, with grammar and vocabulary practice often assigned to the online component, while speaking and interactive activities are reserved for face-to-face sessions.

Implementation statistics from the Ministry of Education indicate that approximately 45% of urban Ukrainian schools currently implement some version of the rotation model for English language instruction. The effectiveness varies significantly based on implementation quality, with the most successful programs demonstrating careful alignment between online and offline components.

The flex model, characterized by primarily online delivery with targeted face-to-face support, has gained traction in higher education institutions and specialized language schools in Ukraine. In this model, students progress through online content at their own pace, with instructors providing in-person support as needed. This approach has demonstrated particular value for advanced language learners and university students with varying proficiency levels.

A notable adaptation in the Ukrainian context is what Zaporozhets (2023) terms the "emergency flex model," wherein the proportion of online to face-to-face instruction can be rapidly adjusted in response to changing security conditions or infrastructure

availability. This adaptation exemplifies how Ukrainian educators have modified established blended learning models to meet unique contextual requirements.

In this model, students complete the majority of coursework online but attend mandatory face-to-face sessions at scheduled intervals. This approach has been widely adopted by language schools serving adult learners in Ukraine, particularly in major urban centers. The model accommodates professional schedules while maintaining the benefits of in-person instruction for conversational practice and pronunciation guidance.

Research by Petrenko (2022) indicates that the enriched virtual model results in significantly higher completion rates compared to fully online courses, with retention increasing by approximately 35% when mandatory face-to-face components are included. This finding has particular relevance given the challenge of maintaining learner engagement during extended periods of crisis.

The technological foundation of blended learning in Ukrainian ELT contexts varies considerably across institutions and regions. Kyiv-based researcher Volodymyr Ivanenko (2023) categorizes the current technological landscape into three tiers:

1. **High-resource environments:** Typically found in private language schools and well-funded universities, these settings utilize comprehensive learning management systems (LMS) such as Moodle with custom plugins, interactive digital textbooks, and video conferencing platforms with specialized language learning features.

2. **Medium-resource environments:** Common in public universities and urban secondary schools, these settings typically rely on standard LMS implementations supplemented by free or low-cost digital resources, including open educational resources (OERs) and teacher-created materials.

3. **Low-resource environments:** Prevalent in rural areas and schools with limited funding, these environments often utilize asynchronous technologies such as messaging applications (Viber groups being particularly popular), PDF worksheets, and pre-downloaded video content that can be accessed during periods of connectivity.

This stratification presents significant challenges for systemic implementation of blended learning approaches across Ukraine. However, innovative solutions have emerged to address these disparities.

Ukrainian educators have demonstrated remarkable creativity in developing low-technology solutions that support blended learning even in resource-constrained environments. Examples include:

1. **Downloadable learning packages:** Complete modules containing audio files, exercises, and assessment tools that can be downloaded during periods of connectivity and used offline.

2. **SMS-based learning activities:** Language practice activities delivered via text message, requiring only basic mobile phone service rather than internet connectivity.

3. **Physical-digital bridge activities:** Learning activities that begin in digital environments but can continue through physical materials when digital access is interrupted.

4. **Peer teaching networks:** Systems whereby students with reliable technology access share learning materials with peers who have limited connectivity.

These approaches reflect what Kharkiv-based educational technologist Olena Melnyk terms "crisis-resilient pedagogy" – educational approaches specifically designed to function under varying conditions of technological availability and environmental stability.

A key consideration in effective blended learning design is determining which language skills are best developed through which modalities. Current best practices in Ukrainian ELT contexts suggest:

1. **Receptive skills development:** Reading and listening comprehension activities benefit from the self-paced nature of online learning, allowing students to review difficult material as needed.

2. **Controlled practice:** Grammar exercises, vocabulary drills, and other structured practice activities can be efficiently delivered through digital platforms with immediate feedback.

3. **Pronunciation modeling:** Digital tools enable students to compare their pronunciation with native speaker models and receive automated feedback on aspects such as intonation and stress patterns.

4. **Writing development:** Online environments facilitate process writing with opportunities for peer review, revision tracking, and targeted teacher feedback.

The development of effective assessment practices represents a particular challenge in blended learning environments. Significant innovations have emerged in Ukrainian ELT contexts, including:

1. **Distributed assessment portfolios:** Assessment tasks are strategically distributed across online and face-to-face components, with each modality evaluating the skills best developed in that environment.

2. **Authentication protocols:** To address concerns about academic integrity in online assessment, Ukrainian institutions have developed layered verification approaches combining time-limited tasks, randomized question banks, and periodic synchronous verification of online work.

3. **Competency demonstration through project work:** Complex projects requiring the integration of multiple language skills have increasingly replaced traditional testing in many blended learning environments, with students documenting their process and presenting outcomes across both online and face-to-face components.

4. **Peer and self-assessment frameworks:** Structured protocols for peer feedback and self-assessment have been integrated into blended learning designs, developing student evaluative capacity while reducing teacher assessment burden.

Research by Dnipro-based assessment specialist Iryna Kovalenko (2023) indicates that blended learning environments using these assessment approaches show comparable or superior validity in evaluating language proficiency compared to traditional assessment methods, while offering greater resilience during periods of disruption.

Thus, the implementation of blended learning in English language teaching across Ukraine represents both a response to immediate challenges and a strategic investment in educational modernization. The evidence reviewed in this paper suggests that when thoughtfully implemented with attention to contextual factors, blended approaches can enhance language learning outcomes while building system resilience.

The Ukrainian experience offers valuable insights for other educational contexts facing similar challenges. The innovative adaptations developed by Ukrainian educators – particularly low-resource solutions and crisis-resilient pedagogies – may have broad applicability in other regions where educational continuity faces threats from various disruptions.

As Ukraine continues its educational transformation, blended learning in ELT stands as an exemplar of how necessity-driven innovation can accelerate positive pedagogical change. The ongoing documentation and evaluation of these approaches will contribute significantly to international understanding of effective language teaching in challenging contexts.

References:

1. Ivanenko, V. (2023). Technological stratification in Ukrainian educational institutions: Implications for blended learning implementation. *Educational Technology Research and Development*, 71(2), 187-203.
2. Kovalchuk, L., & Shevchenko, O. (2023). Defining blended learning in the Ukrainian context: Beyond technology integration. *TESOL Ukraine Journal*, 12(1), 45-62.
3. Lysenko, T., Petrenko, V., & Kovalenko, I. (2022). Rotation model implementation in secondary English language education: Case studies from Ukraine. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 19(3), 312-328.
4. Petrenko, M. (2022). Retention and engagement in virtual enriched English language programs: A comparative study of Ukrainian language schools. *Language Learning & Technology*, 26(2), 98-114.
5. Zaporozhets, N. (2023). The emergency flex model: Adapting blended learning for unpredictable educational environments. *European Journal of Education*, 58(1), 124-139.

УДК 811.111

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Коновалова Т.В. – викладач іноземної мови, спеціаліст вищої категорії, старший викладач, ВСП «Технологіко-економічний фаховий коледж МНАУ»

У статті розглядаються інтенсивні методи навчання іноземних мов у вищому навчальному закладі. З'ясовується й уточнюється, якими навичками та вміннями має володіти викладач, котрий буде свої заняття відповідно до інтенсивної методики, а також які аспекти мають бути враховані при виборі методу навчання.

Ключові слова: інтенсивне навчання іноземних мов, активізація, рольове спілкування, комунікативна діяльність, інтенсифікація та оптимізація навчання.

Серед компонентів, які складають систему професійної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти важливе місце посідає методична підготовка через те, що успішне навчання здобувачів багато в чому залежить від характеру і рівня підготовки викладачів у педагогічних вузах, які повинні відповідати новим соціальним вимогам суспільства. Відповіддю на соціальне замовлення суспільства є інтенсивне навчання іноземним мовам. Воно є не лише одним із напрямлень інтенсифікації навчання, а системою навчання, в якій інтенсифікуються всі її чинники. Інтенсивне навчання, зокрема метод активізації резервних можливостей особистості здобувача, далеко вийшло за рамки короткочасного навчання і знайшло своє застосування в вузах. Інтенсивне навчання іноземних мов передбачає активне, цілеспрямоване занурення здобувачів у мовне середовище, що дозволяє швидше та ефективніше овоїти нову мову. Цей підхід сприяє розвитку мовних навичок, покращенню усного мовлення та сприйняття мови на слух. Важливим аспектом є також мотивація здобувачів, що є важливим чинником для досягнення високих результатів. Це стало можливим завдяки тому, що інтенсивне навчання реалізує професійні тенденції в розвитку педагогіки, психології, лінгвістики і відповідає основним вимогам, які пред'являють ці науки до вивчення іноземних мов. До них належать вимоги педагогічної науки будувати навчання на принципово новій основі, забезпечуючи перенесення акценту з передачі здобувачам фахової передвищої освіти готових знань до здобування їх у процесі активної навчально-пізнавальної діяльності, формувати спеціальними педагогічними засобами активну особистість з творчим мисленням, науковим світоглядом та ідейними переконаннями. Велике значення для реалізації педагогічної мети має особистісно-діяльний підхід до вивчення іноземних мов, згідно якому навчання потрібно здійснювати як цілеспрямовану і вмотивовану комунікативно-пізнавальну діяльність здобувачів. Принципи комунікативного напрямку й інтенсивних методів свідчать про те, що вони дуже близькі.

Це цілком зрозуміло, бо спільним для них є оволодіння спілкуванням мовою, яка вивчається[1].

Специфіка інтенсивного навчання полягає в тому, що навчальне спілкування зберігає всі соціально-психологічні аспекти спілкування. Рольове спілкування – це одночасно й ігрова, і навчальна, і мовна діяльність. А рольова гра є одним з ефективних засобів створення мотиву до іншомовного спілкування.

Інтенсивне навчання є особливо корисним у контексті викладання іноземних мов, оскільки забезпечує значний прогрес у мовному розвитку, підвищує мотивацію здобувачів та дозволяє швидше адаптуватися до реальних умов використання мови. Важливою особливістю є акцент на практичному застосуванні мовних навичок, а не лише на теоретичних знаннях.

Інтенсивний підхід до навчання іноземних мов включає кілька ключових елементів. Одним з основних є високий рівень інтерактивності: здобувачі активно взаємодіють з викладачем та один з одним, що сприяє швидкому засвоєнню мовного матеріалу. Таке навчання орієнтоване на практичні вправи, зокрема на розмовні ситуації, що дозволяє здобувачам фахової передвищої освіти адаптуватися до реальних умов використання мови[2].

Іншим важливим аспектом є заняття в малих групах або індивідуальні уроки, які дають змогу враховувати індивідуальні особливості здобувачів. Таким чином, кожен здобувач отримує необхідну увагу та можливість працювати на своїх слабких місцях. Інтенсивне навчання передбачає також використання різноманітних мультимедійних ресурсів: аудіо- та відеоматеріалів, комп'ютерних програм, онлайн-платформ для підтримки навчального процесу.

Комп'ютерні технології, які стали невід'ємною частиною нашого життя, допомагають у вирішенні проблем навчання. Розроблені із залученням педагогів і психологів комп'ютерні програми для вивчення іноземних мов ураховують кращі практики навчання, імітують мовне середовище, тренажери вимови та функції прослуховування дозволяють формувати правильну вимову та вміння сприймати іноземну мову на слух. У комп'ютера завжди гарний настрій, він ніколи не скаже про відсутність здібностей до навчання, буде повторювати навчальний матеріал стільки разів, скільки треба учню для того, щоб його розуміти. Ігрові методи навчання дозволять вивчати іноземну мову без тривалого й нудного «зубріння». Прикладом такої програми є комп'ютерна програма (мультимедійний комплекс) QUICK TEACHER, яка поєднала ті методики навчання, які добре зарекомендували себе в якості інтенсивних, із традиційними методиками вивчення іноземної мови здобувачами фахової передвищої освіти.

Активізація навчальної діяльності, в тому числі і комунікативна, має на увазі активну участь усіх здобувачів фахової передвищої освіти у навчальній діяльності, для чого ця остання повинна бути вмотивованою і достатньо цікавою. Перш за все, важливо створити загальну мотивацію вивчення іноземної мови, показавши її значення як важливого компонента вищої освіти, а також її роль як засіб контакту з іншими народами, що так важливо в наш час. Однак загальної мотивації недостатньо для постійної підтримки активності. Важливо щоб уся навчальна діяльність була вмотивованою. Активізація діяльності в зазначеній мірі залежить від викладача, який створює зручні умови співробітництва, доброзичливості, змагання, здорової конкуренції що сприяє реалізації потенційних можливостей кожного здобувача фахової передвищої освіти [3].

Система відношень, які складаються в навчальному колективі, що розкривають і актуалізують в особистості її кращі сторони, сприяє навчанню і розвитку самої особистості. Активізація і інтенсифікація навчання відбувається за рахунок більш активного використання психологічних і особистісних можливостей, якими оперують викладач і самі здобувачі. Викладання за інтенсивною програмою вимагає від викладача високого рівня професіоналізму, гнучкості, вміння та здатності адаптувати матеріал до різних типів здобувачів. Також, викладач повинен бути готовим до великих фізичних і емоційних витрат, адже інтенсивні курси потребують великої уваги та зусиль.

Інтенсивне навчання іноземної мови є ефективним методом для швидкого освоєння мови, який надає здобувачам можливість активного занурення в мовне середовище, покращення комунікативних навичок та досягнення високих результатів за короткий час. Однак, цей метод також має свої виклики, серед яких психологічне навантаження та необхідність високої кваліфікації викладача. Успіх інтенсивного навчання залежить від грамотної організації процесу та адаптації до

потреб здобувачів фахової передвищої освіти, що дозволяє отримати максимальні результати при мінімальних витратах часу. Слід зазначити, що використання сучасних методів інтенсивного навчання під час вивчення іноземних мов у вузі є ефективним, якщо зміст поданого матеріалу перегукується з майбутньою професійною діяльністю здобувачів. Важливо, щоб теоретичні знання в процесі активного навчання отримували практичне застосування, щоб здобувач фахової передвищої освіти мав можливість розвивати і удосконалювати знання з іноземної мови та реалізовувати набуті навички іншомовної комунікації у своїй майбутній професійній діяльності.

З огляду на сучасні тенденції розвитку освіти, запровадження інноваційних елементів інтенсивного навчання іноземних мов є вимогою часу і одним з пріоритетних напрямів реформування навчального процесу згідно з загальноєвропейськими вимогами щодо якості навчання, що спричиняє пошук нових форм і методів навчання, які б сприяли результативності формування комунікативної компетенції, підвищенню мотивації, розкриттю творчого потенціалу здобувачів, покращенню організації роботи у групах і колективі, дозволяли посилити міжпредметні зв'язки та забезпечували інтегрованість курсів. Використання сукупності методів викладання іноземних мов у ВНЗ урізноманітнює навчальний процес, викликає у здобувачів зацікавленість та підвищення учбової активності, надає можливість продемонструвати власні сили та повірити в них, сприяє зростанню ефективності всієї навчальної діяльності.

Таким чином, можна стверджувати, що інтенсивні методи внесли значну енергію в методику навчання іноземним мовам в цілому. Досягнення інтенсивних методів в області активізації процесів сприйняття та засвоєння матеріальної основи спілкування, у вияві нових резервів його мотивації і в розвитку адекватних форм колективної взаємодії повинні зайняти гідне місце у викладанні іноземної мови.

Література:

1. Вознюк О.В. Апроксимально-аналітичний метод навчання іноземних мов. – Житомир: Волинь, 1998. (випр. та доповнено 2017) – 74 с.
2. Лещенко Т. О. Технологія подкастингу в руслі цифровізаційних тенденцій мовної освіти іноземних студентів-медиків / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Open educational e-environment of modern Universities = Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету : електронне наукове фахове видання. - 2020. - № 9. - С. 41-53.
3. Башкір О.І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі / О.І. Башкір // Педагогіка та психологія. - 2018. - Вип. 60. - С. 33-44. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu> 2018 60 6.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Коржєвський М.Ю. - керівник фізичного виховання. ВСП «Технологіко-економічний фаховий коледж МНАУ»

В статті розглядаються питання впливу фізичних вправ на формування здорового способу життя студентів та їх фізичного здоров'я.

Ключові слова: здоровий спосіб життя, фізичне здоров'я студентів, фізична культура.

У період реформування системи освіти в Україні важливе місце повинна зайняти проблема здорового способу життя кожної молодої людини. Майбутнє України повинно створюватися здоровими громадянами, які здатні до активної життєдіяльності в усіх напрямках. Ефективне підвищення рівня здоров'я в усіх його аспектах можливе лише при створенні оптимальних соціально-педагогічних умов формування культури здоров'я дітей і учнівської молоді.

Сучасний рівень розвитку суспільства значною мірою актуалізує наукові проблеми, пов'язані із збереженням здоров'я й фізичним розвитком дітей та учнівської молоді. В Україні об'єктивно склалися такі соціально-педагогічні та соціально-економічні умови, які призвели до погіршення стану здоров'я молодих людей, збільшення серед них випадків наркоманії, алкоголізму, негативного ставлення до основних принципів здорового способу життя.

Існуюча система вищої освіти висуває високі вимоги до здоров'я, фізичної та розумової працездатності студентської молоді. Великі навчальні навантаження й низька рухова активність, нераціональне харчування та шкідливі звички, стресові ситуації та незадовільна організація процесу фізичного виховання негативно позначаються на стані здоров'я студентів.

Процес формування фізичного здоров'я студентів навчальних закладів буде ефективним за умови розвитку стійкого зацікавлення до ставлення свого здоров'я, стимулювання прагнення до здорового способу життя, підтримки позитивної мотивації, оптимістичного ставлення та інтересу до життя, гальмування розвитку шкідливих звичок, забезпечення неперервної валеологічної освіти, залучення їх до систематичних занять фізичною культурою.

Розв'язання одного з найбільш соціально значущих завдань сучасного суспільства, яке претендує на гідне місце у світовій цивілізації, неможливо без комплексного підходу до означеної проблеми, що передбачає інтеграцію знань і досягнень різноманітних галузей наукового світогляду. Не викликає сумнівів необхідність урахування умов і факторів, особливостей фізичного й психофізіологічного розвитку.

У навчальних закладах фізична культура представлена як найважливіший базовий компонент формування загальної культури студентів. У наш час загальновизнані такі форми фізичної культури, як неспеціальна фізкультурна

освіта, спорт, фізична рекреація й рухова реабілітація. Найважливішими елементами формування фізичної культури студентів стають також мотиваційна сфера особистості, широта й глибина теоретичних і методико-практичних знань, умінь і навичок у галузі фізичної культури та її видів. Ціннісне ставлення до фізичної культури формується в процесі власної активної діяльності й ефективність цього процесу залежить від реалізації принципу єдності її фізичного, інтелектуального й естетичного потенціалів.

Перші кроки до майбутнього професіоналізму працівника починаються з його навчання професії. Фізичне здоров'я відображає такий ступінь фізичного розвитку студента, його рухових навичок і вмінь, який дозволяє як найповніше реалізовувати свої творчі можливості. Фізичне здоров'я не є просто бажаною якістю майбутнього фахівця, а необхідним елементом його особистісної структури, необхідною умовою побудови й розвитку суспільних відносин.

Класичне й достатньо містке визначення здоров'я як фізичного, психічного й соціального благополуччя потребує корекції, коли мова заходить про здоров'я професійне. На перший план у трактуванні здоров'я в цьому випадку виходять показники (елементи) психофізичного сполучення, що забезпечують взаємодію біологічної складової й соціально-технічного середовища. При цьому одні автори звертають увагу на те, що здоров'я є “найбільш важливим” з аспектів професіоналізму, інші – що воно відбивається в “психофізичній готовності фахівця” і складається з таких компонентів: достатньої професійної працездатності, наявності необхідних резервів фізичних і функціональних можливостей організму для своєчасної адаптації до швидкозмінних умов виробничого й зовнішнього середовища, обсягу й інтенсивності праці, здатності до повного відновлення в заданому ліміті часу, присутності мотивації в досягненні мети.

Згідно з сучасними уявленнями освітній процес, з одного боку, співвідноситься зі своїм соціально значущим змістом, з іншого – зумовлений досвідом студента як суб'єкта освітнього процесу й носія власної культури. Останніми роками все частіше говорять про фізичну культуру не тільки як про соціальний феномен, але й як про стійку якість особистості. Тому освіта у навчальних закладах орієнтована на формування студента як суб'єкта власної культури. Фізична культура, будучи однією з граней загальної культури, багато в чому визначає поведінку людини в навчанні, на виробництві, у побуті, спілкуванні, сприяє вирішенню соціально-економічних, виховних і оздоровчих завдань.

Залучення студентів до систематичних занять різноманітними видами фізичних вправ як одного з найдоступніших і ефективних засобів збереження й розвитку їх здоров'я вважається цілком виправданим. Систематичні заняття фізичною культурою позитивно впливають не тільки на загальний стан організму, але й виконують важливу соціально-виховну функцію, формуючи людину як цілісну особистість з позитивною мотивацією на здоровий спосіб життя. Необхідно відзначити також, що особлива увага повинна надаватися тим видам фізичної культури, які всебічно впливають на організм, розвиваючи його гармонійно.

Незважаючи на доступність і безсумнівну ефективність виховного впливу систематичних занять фізичними вправами на молодь, а також на поліпшення функціональних можливостей організму, залишається проблема розробки сучасних науково-обґрунтованих методичних підходів до індивідуального планування фізичних навантажень, їх обсягу й доцільності.

Процес формування фізичного здоров'я буде ефективним за умови розвитку стійкого зацікавленого становлення до свого здоров'я, стимулювання прагнення до здорового способу життя, підтримки позитивної мотивації, оптимістичного ставлення та інтересу до життя, гальмування розвитку шкідливих звичок, забезпечення неперервної валеологічної освіти, залучення до систематичних знань і занять фізичною культурою.

При розгляді майбутньої професійної діяльності студента обов'язково є необхідність урахування його стану здоров'я. Перші кроки до майбутнього професіоналізму починаються з навчання професії. Фізичне здоров'я відображає такий ступінь фізичного розвитку студента, його рухових навичок і вмінь, що дозволяє найбільш повно реалізувати свої творчі можливості. Фізичне здоров'я є не просто бажаною якістю майбутнього фахівця, а необхідним елементом його особистісної структури.

Для підвищення можливостей організму до оптимальних величин необхідно виявити найбільш важливі чинники, які дозволять побудувати програму профілактико-оздоровчих занять фізичною культурою у навчальному закладі більш раціонально.

Література:

1. Язловецька, Оксана. Фізичне виховання і спорт у шкільній освіті європейських країн / Оксана Язловецька // Рідна школа. — 2017. — № 3/4.

2. Фізіологія спортивної діяльності : підручник [для студентів навч. закл. фіз. виховання і спорту / А. С. Ровний, В. М. Ільїн, В. С. Лізогуб, О. О. Ровна] ; М-во освіти і науки України, Харків. держ. акад. фіз. культури [та ін.].— Харків : ХНАДУ, 2015. — 555 с. : іл., табл. — Бібліогр

3. Основи здорового способу життя : підручник / [М. І. Кручаниця та ін.] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Ужгор. нац. ун-т", Ф-т здоров'я людини. — Ужгород : РІК-У, 2016. — 263 с. : іл., табл. — Бібліогр.

4. Куроченко, Іван Панасович. Правові, організаційні та методичні засади фізичної культури і спорту в Україні : навч. практикум / І. П. Куроченко ; Нац. ун-т держ податк. служби України. — Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2016. — 612 с. : іл., табл. — Бібліогр.

КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕРЕКЛАДАЧА У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

Марковська А. В. – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри іноземних мов МНАУ

Стаття присвячена дослідженню культурної компетентності перекладача та етнокультурного компонента слова. Розкрито питання важливості комунікативної функції тексту у пошуку певних відповідників у різних мовах та культурах (на прикладі німецьких та українських фразеологізмів).

Ключові слова: *культурна компетентність перекладача, етнокультурний компонент слова, комунікативна функція тексту, пошук відповідників.*

The article is devoted to the study of the translator's cultural competence and the ethnocultural component of the word. The issue shows the importance of the communicative function of the text in the search for certain equivalents in different languages and cultures (on the example of German and Ukrainian phraseologisms).

Key words: *cultural competence of the translator, ethnocultural component of the word, communicative function of the text, search of the equivalents.*

Виникнення лінгвокраїнознавчої теорії слова та відокремлення від лінгвокраїнознавства лінгвокультурології зумовили підвищений інтерес до національно-культурного компонента слова та фразеологізму. В сучасному перекладознавстві також наголошується на необхідності «культурної компетентності» перекладача (Г. Ганзен [2], М. Снелл-Хорнбі [5], Г. Вітте [6] та інші).

Особливо яскраво національний колорит проявляється у ФО з етнокультурним компонентом. Етнокультурний компонент – це компонент, що відображає різні аспекти культури як національної, так і субкультур та вбирає елементи культур інших народів (Н.В. Любчук [1]).

Етнокультурний компонент семантики фразеологізмів може виявлятися на трьох різних рівнях плану змісту фразеологізмів: 1) у значенні окремих лексичних компонентів фразеологізму; 2) у сукупному фразеологічному значенні сталого словосполучення; 3) у прямому значенні словесного комплексу, в якому відображається соціально-культурна ситуація, що лежить в основі образно-переносного значення фразеологізму.

Хоча німецькі та українські фразеологічні одиниці (далі – ФО) з етнокультурним компонентом мають однакові джерела походження, одне й те саме джерело викликало до життя різні за семантикою ФО, за винятком запозичень та збігів. Це привело до того, що відповідником фразеологізму з може бути фразеологізм з етнокультурним компонентом, що виник з іншого джерела, або фразеологічна одиниця, взагалі не пов'язана з етнокультурним фактором.

Випадки, коли одне й те саме джерело викликало до життя різні за образом, але однакові за семантикою вислови, надзвичайно рідкісні.

Семантична структура ФО складна і включає різні компоненти, а саме: предметно-логічний, граматичний та конотативний. Останній компонент має складну структуру та включає емотивно-оцінний, функціонально-стилістичний, мотиваційний та культурологічний підкомпоненти.

Для сучасного перекладознавства вирішальною є комунікативна функція тексту (Д. Хеніг [3], П. Куссмауль [4] та інші), а не проста заміна окремих мовних знаків їхніми відповідниками відповідного мовного рівня. Крім того, слід враховувати як національно-культурне забарвлення самої ФО та її відповідника, так і те, для якого культурного середовища здійснюється переклад. Культурна компетентність передбачає високий ступінь соціалізованості та інтеркультурованості перекладача, що допомагає йому вільно комунікуватися у сучасному полікультурному світі.

Інтеграція фразеологізмів у контекст веде до актуалізації фразеологічного та прямого значення виразу. Аналіз співвідношення типологічних зв'язків та національно-культурного підґрунтя ФО-відповідників та аналіз функціонування ФО в конкретному контексті дозволить виробити пропозиції щодо способів перекладу фразеологізмів.

Порівняльно-перекладацький аналіз проводиться в кілька етапів. Першим етапом є вирівнювання ступеня вивчення об'єкта аналізу. Для дослідження системних зв'язків у сфері фразеології (синонімія, антонімія, полісемія, омонімія) вимагають детальнішого аналізу. При перекладі ФО з етнокультурним компонентом необхідно враховувати, що у них є національно-культурні відповідники, пошук яких зумовлює необхідність проникнення за межі їх семантичного значення та використання позамовної інформації. Тому нам потрібна певна перекладацька інтерпретація тексту. Збереження у тексті при перекладі кліше, метафор, цитат та фразеологізмів стає все більше складним завданням для перекладача.

Між тим, перекладач має бути посередником не лише між мовами, а й між різними культурами. Тому він повинен розрізняти і враховувати як особливості культурного середовища, в якому функціонує оригінал, так і те, для якого культурного середовища створюється переклад.

У сучасній лінгвістиці за останні роки постало питання про необхідність проведення порівняльного аналізу різних мов з погляду перекладознавства та створення двомовних лінгвокраїнознавчих словників та словників універсальї.

Також метою різних методичних рекомендацій, що використовуються для підготовки перекладачів є удосконалення навичок перекладу загального змісту та суттєвих деталей тексту; аналізу та реферування соціально-культурної літератури; володіння усною монологічною і діалогічною мовою; перекладу з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну текстів країнознавчого та суспільно-політичного змісту.

Література:

1. Любчук Н. В. (1998) Проблеми еквівалентності та перекладу фразеологізмів, пов'язаних із традиціями та звичаями (на матеріалі української та

німецької мов) // Вісник Київського ун-ту ім. Т.Шевченка. Іноземна філологія. – К. : Вид. центр «Київський ун-т». – Вип. 27. – С. 21–23.

2. Hansen G. (1998) Die Rolle der fremdsprachlichen Kompetenz. Handbuch Translation. – Tübingen : Stauffenburg Verlag. – S. 341–343.

3. Hönig D., Kußmaul P. (2016) Strategie der Übersetzung: Ein Lehr- und Arbeitsbuch. – Tübingen : Gunter Narr Verlag. – 172 S.

4. Kußmaul P. (1998) Philologische Texte. Handbuch Translation. – Tübingen : Stauffenburg Verlag. – S.235–236.

5. Snell-Hornby M. (2008) Kontrastive Linguistik. Handbuch Translation. – Tübingen : Stauffenburg Verlag. – S. 66–70.

6. Witte H. (2008) Die Rolle der Kulturkompetenz. Handbuch Translation. – Tübingen : Stauffenburg Verlag. – S. 345–348.

УДК 796

РОЗВИТОК СПОРТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Медведєва Л.М. – старша викладачка кафедри фізичного виховання МНАУ

У статті досліджено сучасний стан спортивної інфраструктури у сільській місцевості України, проаналізовано основні проблеми її розвитку та визначено перспективні напрями вдосконалення. Розглянуто взаємозв'язок між розвитком спортивної інфраструктури та формуванням здорового способу життя сільського населення. Запропоновано механізми фінансування та організаційного забезпечення розвитку спортивних об'єктів у сільській місцевості.

Ключові слова: *спортивна інфраструктура, сільська місцевість, здоровий спосіб життя, фізична активність, децентралізація, місцеві громади.*

Розвиток спортивної інфраструктури у сільській місцевості є важливим елементом формування здорового способу життя населення, збереження людського капіталу та забезпечення сталого розвитку аграрних територій. В умовах складних демографічних і соціально-економічних процесів у сільській місцевості України питання доступу до якісної спортивної інфраструктури набуває особливої актуальності.

Сучасний стан спортивної інфраструктури у сільській місцевості характеризується суттєвим відставанням від міських територій. За даними Міністерства молоді та спорту України, забезпеченість сільських територій спортивними спорудами у розрахунку на 10 тис. осіб становить лише 35% від нормативної, тоді як у містах цей показник сягає 70-80% [1]. Зокрема, на сільські території припадає лише близько 18% від загальної кількості спортивних споруд країни, при тому що сільське населення складає майже 30% населення України.

Ключовою проблемою є фізичний та моральний знос існуючих об'єктів спортивної інфраструктури. Дослідження Гордієнко С.Г. свідчать, що понад 60%

спортивних об'єктів у сільській місцевості побудовані ще за радянських часів і потребують капітального ремонту або реконструкції [2]. Особливо гострою є проблема якості спортивних майданчиків при сільських школах, які часто є єдиними доступними об'єктами для занять спортом у багатьох селах.

Іншою важливою проблемою є недостатнє фінансування розвитку спортивної інфраструктури у сільській місцевості. Аналіз бюджетних витрат свідчить, що на розвиток сільської спортивної інфраструктури спрямовується лише 10-15% від загального обсягу витрат на спортивну галузь в Україні [3]. При цьому значна частина цих коштів спрямовується на підтримання функціонування існуючих об'єктів, а не на розбудову нових сучасних спортивних комплексів.

Реформа децентралізації створила нові можливості для розвитку спортивної інфраструктури на селі. Об'єднані територіальні громади отримали більші фінансові ресурси та управлінські повноваження для вирішення питань місцевого значення, включаючи розвиток спорту. Однак дослідження Коваленко О.М. демонструють, що лише близько 25% об'єднаних територіальних громад включають розвиток спортивної інфраструктури до пріоритетних напрямів своїх стратегій розвитку [4]. Це свідчить про недостатнє усвідомлення місцевою владою значення спортивної інфраструктури для соціального розвитку сільських громад.

Важливим аспектом розвитку спортивної інфраструктури у сільській місцевості є її багатофункціональність. На відміну від міських територій, де можуть існувати вузькоспеціалізовані спортивні об'єкти, у сільській місцевості більш ефективним є створення багатофункціональних спортивних комплексів, які можуть використовуватися для різних видів спортивної активності та культурних заходів. Це дозволяє максимально ефективно використовувати обмежені ресурси та підвищувати соціальну віддачу від інвестицій у спортивну інфраструктуру.

Досвід розвинених країн демонструє ефективність залучення приватних інвестицій до розвитку спортивної інфраструктури у сільській місцевості через механізми державно-приватного партнерства. Зокрема, у країнах Європейського Союзу близько 30% інвестицій у сільську спортивну інфраструктуру здійснюється на засадах співфінансування з приватним бізнесом [1]. В Україні цей показник не перевищує 5-7%, що свідчить про значний невикористаний потенціал.

Перспективним напрямом розвитку спортивної інфраструктури у сільській місцевості є інтеграція спортивних об'єктів з туристичною інфраструктурою. Сільський зелений туризм набуває все більшої популярності в Україні, і наявність якісної спортивної інфраструктури може стати додатковим фактором привабливості сільських територій для туристів. Дослідження Мельниченко О.Б. показують, що туристичні садиби, що пропонують спортивно-оздоровчі послуги, мають на 25-30% вищий рівень заповнюваності, ніж садиби без таких можливостей [5].

Важливою передумовою ефективного розвитку спортивної інфраструктури у сільській місцевості є системний підхід до планування її розбудови. Зокрема, доцільним є розроблення та затвердження на рівні об'єднаних територіальних громад програм розвитку спортивної інфраструктури, які б враховували

демографічні особливості, потреби та вподобання місцевого населення, а також потенціал розвитку окремих видів спорту.

Одним із перспективних напрямів розвитку спортивної інфраструктури у сільській місцевості є впровадження інноваційних підходів до її створення та експлуатації. Зокрема, використання енергоефективних технологій, відновлюваних джерел енергії дозволяє суттєво знизити експлуатаційні витрати, що є особливо важливим для сільських громад з обмеженими бюджетними ресурсами.

Результати дослідження дозволяють сформулювати такі основні напрями вдосконалення спортивної інфраструктури у сільській місцевості:

1. Розроблення та впровадження державної програми розвитку спортивної інфраструктури у сільській місцевості з чіткими критеріями оцінки її ефективності.

2. Стимулювання об'єднаних територіальних громад до включення розвитку спортивної інфраструктури до пріоритетних напрямів своїх стратегій розвитку.

3. Розвиток механізмів державно-приватного партнерства у сфері створення та експлуатації спортивних об'єктів у сільській місцевості.

4. Інтеграція розвитку спортивної інфраструктури з іншими напрямами розвитку сільських територій, зокрема туризмом та освітою.

5. Впровадження інноваційних підходів до створення та експлуатації спортивних об'єктів, що забезпечують їх енергоефективність та багатофункціональність.

Отже, розвиток спортивної інфраструктури у сільській місцевості є важливою складовою забезпечення сталого розвитку аграрних територій та формування здорового способу життя сільського населення. Вирішення існуючих проблем у цій сфері потребує системного підходу, консолідації зусиль держави, місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості.

Література:

1. Ажиппо О. Ю., Путятіна Г. М. Сучасний стан та проблеми розвитку інфраструктури масового спорту України. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2018. Вип. 3(97). С. 13-18.

2. Гордієнко С. Г. Інноваційні підходи до розвитку спортивної інфраструктури в умовах децентралізації. Державне управління: теорія та практика. 2021. № 1. С. 77-86.

3. Коваленко О. М. Державна політика в галузі фізичної культури і спорту: аналіз стратегічних документів стимулювання розвитку спортивної інфраструктури. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 5.

4. Куліш Н. М. Проблеми та перспективи розвитку місцевого самоврядування у сфері фізичної культури і спорту в умовах децентралізації. Молодий вчений. 2022. № 4(104). С. 293-297.

5. Мельниченко О. Б. Роль спортивної інфраструктури у розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2021. Вип. 1(109). С. 55-63.

ВОЛЕЙБОЛ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В АГРАРНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Охрімчук І.В. - викладачка факультету фізичного виховання МНАУ

Волейбол – це вид спорту, де у найбільшій мірі йде сприяння всебічному розвитку людини, пред'являються високі вимоги організму людини. Волейбол складається з конструктивних, творчих, інтуїтивних елементів, взаємозв'язаних між собою, які безпосередньо впливають на набуття майстерності кожним гравцем команди. Зазначимо, що волейбол, який органічно поєднує в собі біг, стрибки і метання, є прекрасним засобом фізичної підготовки. Необхідно намагатися будувати заняття так, щоб вивчення техніки і тактики гри поєднувалося з фізичною підготовкою.

Ключові слова: фізична культура, волейбол, фізичні якості, здобувач вищої освіти, заклади вищої освіти.

Фізичне виховання в аграрному закладі вищої освіти-особливо значуща частина освітнього процесу, яка робить позитивний вплив на загальний стан організму студента в цілому. Удосконалення способів і методів проведення гри в волейбол є актуальним питанням на сьогоднішній день.

Волейбол прийнято вважати однією з найбільш поширених спортивних ігор, популярних серед студентської молоді. У число найпопулярніших видів спорту волейбол увійшов завдяки тому, що він простий в навчанні, широко доступний, динамічний в освітньому процесі. З цієї причини він, як ігровий вид, що розвиває та вдосконалює фізичні якості здобувачів вищої освіти, входить в навчальну програму дисципліни «Фізична культура».

Волейбол є атлетичний вид спорту, займатися яким можуть здобувачі вищої освіти з високим і сильним рівнем функціонального стану організму. Ознайомившись з результатами досліджень можна стверджувати, що волейбол є видом спорту з великою інтенсивністю і об'ємом навантажень. Дані характеристики висувають високі вимоги до фізичного стану здобувачів вищої освіти, які беруть участь в грі. Необхідно підкреслити, що заняття волейболом спрямовані на розвиток витривалості тих, хто грає в цю гру. Гра насичена стрибками, яким характерні висока інтенсивність їх виконання. Саме інтенсивність виконання стрибків є відмінною рисою волейболу на тлі інших видів спортивних ігор.

Основними завданнями при навчанні гри в волейбол можна назвати: по-перше, підвищення рівня здоров'я здобувачів вищої освіти; по-друге, формування фізичних якостей, необхідних в подальшому житті, в їх готовності до отримання професійної освіти, в майбутньому, ефективною діяльності як фахівця.

Волейбол сприяє розвитку швидкості і різних її форм: часу реакції, частоти рухів і швидкості пересування, які використовуються в процесі гри.

Підтвердженням цього факту є реакція професійних спортсменів на необхідні дії в ігровій ситуації, від якої потерпають в максимальному темпі рухів за 10 секунд і перевищує показники за цим тестом спортсменів інших видів спорту, що свідчить про високу рухливість і лабільність нервових процесів [1].

Також волейбол розвиває у здобувачів вищої освіти здатність виконувати в поєднанні складні комбінації, формує вміння максимально швидко приймати рішення в зв'язку з раптовими умовами, їх змінами в залежності від вирішення завдань під час гри, що сприяє розвитку спритності тих хто займається [2].

Особливе місце у студентів займають в період гри такі характеристики мислення, які пов'язані з показниками координації в просторі, зорового сприйняття і уважності. Тим, хто займається доводиться вирішувати тактичні завдання в ході гри, виходячи з термінової оцінки великого обсягу інформації про конкретну ситуацію, що склалася в часі і просторі, зіставлення даної обстановки з наявним досвідом. В даному випадку рішення тактичних завдань має імовірнісний характер, і гравець вибирає з безлічі рішень те, яке, на його думку, дає велику ймовірність позитивного результату. Продумуючи в розумі стратегію подальших дій, гравець зосереджує увагу на об'єкті гри, тренує зорову пам'ять і невербальне сприйняття дійсності [3].

Науково педагогічними працівниками аграрних закладів відзначено, що виконання здобувачами вищої освіти загальнорозвиваючих вправ і спеціальних вправ надає позитивний фізіологічний вплив на їх організм. В процесі розминки підвищується частота серцево-судинних скорочень, поліпшується стійкість вестибулярного апарату, активно збільшується силовий показник.

До кінця навчально-тренувального заняття у здобувачів вищої освіти спостерігається збільшення можливості поля зору, підвищення інтенсивності та здатності до переключення уваги. Це пояснюється зростанням загальної працездатності студентів, підвищенням сили і рухливості нервових процесів в їх організмах[4].

Волейболу властиві рухи, які базуються на стрибках, бігу, метанні, передачі м'яча, а науковці в галузі медицини та біології довели, що регулярні заняття цим видом спорту роблять позитивний вплив на функціонування всіх органів почуттів. Під ними розуміють певні аналізатори, які відповідають за прийом та аналіз сенсорної інформації. Даний термін був введений І. П. Павловим. Регулярна гра в волейбол позитивно позначається на опорно-руховому апараті, покращує працездатність шлунково-кишкового тракту і системи кровообігу.

В процесі гри в волейбол здобувачі вищої освіти знаходяться в сприятливих умовах, при яких існує прекрасна можливість проявити силу, спритність, швидкість, кмітливість, колективізм в діях, а також багато інших якостей, необхідних тим, хто займаються з метою вдосконалення і становлення себе як особистості. Безпосередньо беручи участь в грі, здобувачі вищої освіти вчаться користуватися волейбольними навичками і прийомами, які служать засобами фізичного вдосконалення, які необхідні у їх майбутньому житті.

Важливе значення в волейболі має психологічна підготовка, тому що для даного виду спорту притаманний високий рівень емоційно-інтелектуального

навантаження. Психологічні особливості зумовлені правилами гри, а однією з головних завдань є розвиток волевих якостей. З цим завданням справляються навчально-тренувальні заняття, в процесі яких ті, хто займаються, виявляють нові зусилля, зосередженість, координацію уваги[5].

Отже, можна зробити висновок, що застосування засобів і методів гри в волейбол в організації занять з фізичного виховання в аграрних закладах вищої освіти сприяє вдосконаленню професійно важливих якостей здобувачів вищої освіти. А волейбол, в цілому, можна визнати не тільки як вид спорту, який сприяє досягненню високих спортивних показників, але і як один із засобів підготовки до професійної діяльності фахівця-аграрія, професія яких характеризується проявом фізичних якостей, високою інтенсивністю, стійкістю, швидкістю і точністю перемикавання уваги, високою швидкістю реагування і точністю сприйняття м'язових зусиль. Не варто сумніватися, що саме волейбол є одним із засобів, за допомогою якого відбувається успішний розвиток фізичних якостей здобувачів вищої освіти на практичних заняттях в університеті.

Література:

1. Попрошаєв, О.В. & Білик, О.А. (2021). Організація фізичного виховання у закладах вищої освіти: тенденції та перспективи. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова, 5к (134), 111-116.
2. Антіпова, Ж.І., Барсукова, Т.О. & Завезаєв, В.В. (2020). Волейбол як засіб розвитку фізичних якостей студентів навчальних закладів вищої освіти. Do desenvolvimento mundial como resultado de realizações em ciência e investigação científica. 3(16), 48-51. DOI: 10.36074/09.10.2020.v3.16
3. Darrel (2023). The Benefits Of Volleyball For Physical Education Classes: An Activity For All Ages And Abilities. Vanguard Volleyball. URL: <https://vanguardvolleyball.com/the-benefits-of-volleyball-for-physical-education-classes-an-activity-for-all-ages-and-abilities/> (дата звертання: 31.03.2025)
4. Барсукова Т. О. Волейбол в системі фізичного виховання здобувачів вищої освіти : навч. посіб. / Т. О. Барсукова, Г. В. Кучеренко, Ж. І. Антіпова. — Одеса : Юридична література, 2023. — 100 с.
5. Сироватко З.В. Підвищення рухової активності у студентів на заняттях з волейболу. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2020. Вип. 7 (127). С. 159 - 161.

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ФІЗИЧНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Петренко Н.В. - кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри фізичної культури МНАУ

Сучасні напрями, засоби і раціональні методи фізичного виховання, що створені в процесі творчої діяльності людства виокремлюємо як інноваційні технології фізичного виховання. До таких технологій ми відносимо також запозичені з метою творчого використання оздоровчі системи різних народів світу.

Ключові слова *аграрний університет, здоровий спосіб життя, науково-педагогічні працівники, фізичне виховання.*

Modern directions, means and rational methods of physical education, created in the process of creative activity of mankind, are distinguished as innovative technologies of physical education. Among such technologies we also include those borrowed for the purpose of creative use of health systems of various peoples of the world.

Keywords: *agricultural university, healthy lifestyle, scientific and pedagogical workers, physical education.*

Фізичне виховання в аграрних університетах є фундаментальною складовою загальної системи освіти, спрямованою на формування гармонійно розвиненої особистості, здатної до ефективної життєдіяльності, самореалізації та збереження власного здоров'я. Її ідея охоплює широке коло теоретичних і практичних аспектів, які забезпечують реалізацію завдань щодо розвитку фізичних якостей, формування рухових навичок і виховання відповідального ставлення до власного організму. У сучасному суспільстві зростає потреба у формуванні культури фізичного самовдосконалення, що ґрунтується на усвідомленому підході до занять фізичною культурою і спортом та ведення здорового способу життя [4, с. 15].

Розвиток фізичних здібностей і підтримка оптимального рівня фізичної підготовленості є одним із ключових аспектів педагогічної діяльності у сфері фізичного виховання. Методика навчання фізичних вправ базується на системному підході, який передбачає поступове ускладнення рухових завдань, індивідуалізацію занять залежно від вікових та фізіологічних особливостей здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти. Особливу роль відіграють науково-педагогічні працівники фізичного виховання, які регламентують раціональне дозування навантажень, мотивацію до занять фізичною культурою і спортом та сприяють формуванню щодо необхідності регулярної фізичної активності.

Фізичне самовдосконалення є процесом, у якому здобувачі вищої освіти усвідомлено прагнуть поліпшити свої фізичні можливості, удосконалити стан

здоров'я та підвищити рівень загальної працездатності. Визначальним фактором успішності цього процесу є сформованість внутрішньої мотивації, що забезпечує стійке прагнення до здорового способу життя та раціонального використання методів фізичного тренування. Основною передумовою ефективного фізичного самовдосконалення є наявність обґрунтованої системи тренувань, яка включає загальнофізичну підготовку, розвиток спеціальних фізичних якостей і спрямовану роботу над корекцією можливих функціональних недоліків організму [3, с. 31].

Методологічні основи фізичного виховання в аграрному університеті базуються на фундаментальних наукових положеннях, які розглядають організм здобувача вищої освіти аграрного університету як динамічну систему, що адаптується до зовнішніх впливів. Дидактичні принципи, такі як свідомість і активність, систематичність, доступність і поступовість, відіграють вирішальну роль у формуванні ефективних методів навчання фізичних вправ. Дослідження в галузі педагогіки фізичного виховання підтверджують, що регулярна рухова активність позитивно впливає на розвиток інтелектуальної діяльності, емоційного стану та соціальної адаптації особистості.

В умовах сучасної освітньої системи спостерігається тенденція до використання інноваційних SMART-технологій у фізичному вихованні, що передбачає інтеграцію традиційних і нетрадиційних методів навчання. Застосування інформаційних SMART-технологій, створення інтерактивних навчальних програм і впровадження диференційованих підходів до організації занять сприяють підвищенню ефективності педагогічного процесу. Особлива увага приділяється питанням формування здоров'язбережувальної компетентності, що включає знання про раціональне харчування, оптимальний режим дня, профілактику захворювань, пов'язаних із гіподинамією [2, с. 205].

Розвиток фізичних якостей, таких як сила, швидкість, витривалість, гнучкість та спритність, є невід'ємною частиною фізичного виховання та самовдосконалення. Для досягнення високих результатів у фізичному розвитку необхідно застосовувати комплексний підхід, що включає використання різних видів фізичної активності, серед яких загальнофізична підготовка, спортивні ігри, фітнес-програми, тощо. Науково-педагогічні працівники фізичного виховання аграрного університету стверджують, що систематичні заняття оздоровчою та спортивно-масовою фізичною культурою сприяють зміцненню серцево-судинної, дихальної, м'язової та нервової систем, що забезпечує загальне покращення стану організму та підвищення рівня життєдіяльності студентської молоді.

Спортивно-масова та оздоровча робота у закладах вищої освіти має значний соціальний аспект, оскільки сприяє розвитку комунікативних навичок, формуванню командного духу, вихованню дисциплінованості та відповідальності. Заняття у спортивних секціях та участь у спортивно-масових та оздоровчих заходах сприяють зміцненню міжособистісних стосунків, підвищенню рівня соціальної активності та адаптації здобувачів вищої освіти до суспільних вимог. Значущим завданням фізичного виховання є також формування позитивного ставлення до здорового способу життя, що в майбутньому забезпечує високу працездатність та стійкість до стресових ситуацій [1, с. 196].

Досліджуючи фізичну активність різних вікових категорій вчені наголошують, що ефективність процесу фізичного самовдосконалення залежить не лише від методів тренувань, а й від загального способу життя, рівня рухової активності в повсякденній діяльності та усвідомленості щодо потреб власного організму. Формування стійких звичок до занять фізичною культурою і спортом та активним відпочинком є необхідною умовою забезпечення високої якості життя різних верст населення.

Отже, підвищення рівня фізичної підготовленості та покращення здоров'я студентської молоді можливе лише за умови систематичного підходу до фізичних навантажень, що враховує особисті можливості, рівень тренуваності та індивідуальні потреби організму. Раціональне поєднання фізичних вправ, правильного харчування, психоемоційного стану та оптимального режиму дня сприяє досягненню гармонійного розвитку та високого рівня фізичного самовдосконалення.

Література:

1. Барсукова Т. О. Заверзаєв В. В. Актуальні підходи до вдосконалення навчально-виховного процесу з фізичного виховання в закладах вищої освіти. *The 7th International scientific and practical conference "Sociological and psychological models of youth communication" (February 18 – 21, 2025) Copenhagen, Denmark. International Science Group. 2025. С. 194-198.*

2. Кравченко О. С., Циганок Ю. С. Фізичне виховання, спорт та соціальна інтеграція. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. С. 204-207.

3. Муқан Н., Козіброда Л. Значення фізичного виховання і спорту у соціалізації дітей з особливими потребами. *Молодь і ринок*, 1 (187), 2021. С. 27–32.

4. Овчарук В. В., Максимчук Б. А., Рощін І. Г., Головченко О. І., Кметюк Д. І. Генеза наукових підходів до фізичного самовдосконалення особистості в історії психолого-педагогічної думки та поза нею. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (8), 2024. С. 1-17.

УДК 37.091.12: 378 (493.8)

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ: РОЗВИТОК ГНУЧКИХ НАВИЧОК

Пономаренко Н.Г. – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри іноземних мов МНАУ.

The peculiarities of developing students' soft skills in the context of blended learning format development are relevant in the modern educational sphere due to rapid digitalisation and changes in the labour market. The study focuses on analysing the effectiveness of blended learning as a method of developing critical skills. The recommendations aim to optimise blended learning to develop soft skills that will help

prepare students for the dynamic conditions of the modern labour market. The main prospects for developing blended learning are described, and recommendations for its optimal use in educational institutions are proposed.

Keywords: *cognitive abilities, interactive platforms, activity-based approach, interactive learning, generic competences*

Soft skills є невід'ємною частиною професійної підготовки сучасного здобувача вищої освіти. До них відноситься здатність до спілкування, ефективність, критичне мислення, управління часом, емоційний інтелект та адаптація до змін. Hongsa (2023) вважає, що розвиток м'яких навичок відрізняється від розвитку технічних або спеціальних навичок тим, що вимагає більше уваги до індивідуального підходу, саморефлексії та практичного застосування в реальних життєвих ситуаціях. Змішані методи навчання зарекомендували себе ефективними у підвищенні загальної компетентності здобувачів вищої освіти. Ці навички не можна легко виміряти або стандартизувати, вони необхідні для особистого зростання та професійного успіху, оскільки вони забезпечують здатність людини ефективно взаємодіяти з іншими, приймати рішення в умовах невизначеності, бути гнучким і пристосованим до різних контекстів.

Враховуючи зростаючі вимоги сучасного ринку праці, розвиток навичок м'якого спілкування став невід'ємною частиною освітніх програм і професійної підготовки. За словами Мурті (2023), потреба в цих навичках зростає в контексті глобалізації, де різноманітність команди, культурні відмінності та швидкість змін вимагають від співробітників високого рівня емоційного інтелекту, навичок міжособистісного спілкування та здатності швидко адаптуватися до нових умов. Використовуються різні способи розвитку навичок спілкування, включаючи проектне навчання, групові дискусії, рольові ігри, тематичні дослідження та інтерактивні семінари.

Ці методи сприяють набуттю практичних навичок через активну участь здобувачів вищої освіти, створення реалістичних сценаріїв та ситуацій, де вони можуть застосувати теоретичні знання на практиці. Зворотний зв'язок і рефлексія відіграють важливу роль, дозволяючи здобувачам вищої освіти аналізувати свій досвід і вдосконалювати свої навички.

Сучасна тенденція до цифровізації освіти призвела до збільшення використання цифрових інструментів у навчальному процесі, що суттєво впливає на розвиток навичок м'якого спілкування. Tynjälä (2022) вважає, що використання онлайн-платформ, відеоконференцій, віртуальних лабораторій та інтерактивних навчальних матеріалів дозволяють створити гнучке навчальне середовище, адаптоване до потреби кожного здобувача вищої освіти.

Цифрові інструменти надають доступ до багатьох ресурсів і сприяють залученню здобувачів вищої освіти через інтерактивні та гейміфіковані елементи. Навчання аналітиці даних допомагає викладачам краще розуміти потреби здобувачів вищої освіти і адаптувати освітні програми відповідно до їхніх можливостей і потреб. Важливість дистанційного навчання зростає в цифровому

форматі, засоби стають невід'ємною частиною сучасної освіти, підвищуючи її доступність, гнучкість та ефективність.

Змішане навчання має важливе значення для розвитку навичок спілкування здобувачів вищої освіти, що має вирішальне значення для успішної кар'єри в сучасному суспільстві. Здобувачі вищої освіти можуть опановувати знання та розвивати критичне мислення, управління часом та емоційним інтелектом шляхом інтеграції традиційних та цифрових методів навчання. Такий підхід гарантує, що здобувачі вищої освіти будуть добре підготовлені до різноманітних завдань, з якими вони зіткнуться у своїй професійній та академічній кар'єрі. Дослідження показало, що змішане навчання сприяє персоналізації підходу до навчання, що забезпечує гнучкість у виборі темпу та стилю навчання. Це дозволяє здобувачам вищої освіти краще адаптувати індивідуальні потреби в навчанні та розвитку кар'єри. Використання цифрових інструментів сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Однією з головних проблем є нерівність у доступі до технологій та Інтернету, що може призвести до цифрового розриву між здобувачами вищої освіти з різних соціальних груп. Значною проблемою є підготовка педагогічних кадрів до ефективного використання нових технологій і методів навчання, що потребує значних ресурсів і часу. Питання захисту персональних даних є стає все більш актуальним через зростання використання онлайн-платформ. Необхідно розробити нові методи для оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти, які навчаються у змішаних форматах. Глобальні виклики включають забезпечення інклюзивності і доступності освіти для всіх здобувачів вищої освіти, незалежно від їхнього місцезнаходження та соціального статусу.

Дослідження методів змішаного навчання для вдосконалення навичок спілкування здобувачів вищої освіти підкреслює трансформаційний потенціал інтеграції технологій та традиційної педагогіки. Однак, щоб подолати розрив між теоретичними знаннями та практичними навичками, дуже важливо включити практичні рекомендації та стратегії. Такий підхід розширить можливості освітянам та установам для ефективної оптимізації переваг змішаних систем навчання та систем навчання на основі компетентностей. Варто додати більше практичних порад щодо вдосконалення змішаних і орієнтованих на компетенціях моделей освіти, що дозволить відчутно покращити впровадження результатів дослідження.

Для подолання виявлених проблем необхідні комплексні заходи. По-перше, забезпечення доступу всіх здобувачів вищої освіти до цифрових технологій та Інтернету, створюючи умови для рівного доступу до освітніх ресурсів. Це включатиме громадськість та приватні інвестиції в розвиток інфраструктури. По-друге, необхідно підвищувати кваліфікацію викладачів через програми навчання та професійного розвитку. Впровадження стандартів і протоколів кібербезпеки для захисту здобувача вищої освіти і даних викладача є важливими. Розробка нових методів оцінювання, які враховують специфіку змішаного навчання та забезпечують об'єктивне оцінювання знань і вмінь. Бажано продовжувати дослідження та моніторинг ефективності змішаного навчання та адаптації освітніх програм до нових викликів і можливостей розвитку технологій.

Література:

1. Hongsa, N., Wathawatthana, P., & Yonwilad, W. (2023). The Effects of TikTok Application on the Improvement of EFL Students' English-Speaking Skills. *World Journal of English Language*, 13(7), 77-88. <https://doi.org/10.5430/wjel.v13n7p77>
2. Murthi, K., & Patten, K. (2023). Improving Executive Functions Using the Engineering Design Process: A Peer-Mediated Problem-Solving Approach for Autistic Adolescents. *American Journal of Occupational Therapy*, 77(2). <https://doi.org/10.5014/AJOT.2023.050166>

УДК 811.111

EMBRACING INNOVATION IN EDUCATION: TOOLS FOR ENHANCED LEARNING AND COLLABORATION

Ракова А.Ю., Матвєєва А.Л. – викладачі кафедр іноземних мов МНАУ

У сучасну цифрову епоху інновації стали невід'ємною частиною кожного аспекту нашого життя, включаючи освіту. Завдяки стрімкому розвитку технологій студенти тепер мають доступ до широкого спектру інструментів, які допомагають їм навчатися. Ці інструменти революціонізували спосіб передачі освіти та зробили навчання більш захоплюючим, інтерактивним та ефективним. У цій статті ми дослідимо, як впровадження інновацій в освіту за допомогою передових інструментів може принести велику користь здобувачам освіти.

Ключові слова: *освіта, методика навчання, метод, спілкування, процес навчання, розуміння*

In today's digital age, innovation has become an integral part of every aspect of our lives, including education. With the rapid advancements in technology, students now have access to a wide range of tools that aid their learning journey. These tools have revolutionized the way education is imparted and have made learning more engaging, interactive, and effective. In this article, we will explore how embracing innovation in education through the use of advanced tools can greatly benefit students.

Keywords: *education, teaching techniques, method, communication, learning process, understanding*

Every student has unique learning needs and preferences, and advanced tools can cater to those individual requirements. This personalized approach ensures that students receive the support and guidance necessary to excel in their studies, regardless of their strengths and weaknesses.

For example, there are tools that provide personalized feedback and recommendations based on a student's performance and learning style. This

personalized approach ensures that students receive the support and guidance they need to excel in their studies. [1]

Innovative tools can enhance collaboration and communication among students and teachers. They facilitate seamless collaboration and communication among students and educators, irrespective of geographical limitations. Students can connect with peers from across the globe, engaging in collaborative projects, sharing diverse perspectives, and fostering a sense of global citizenship. Additionally, educators can provide real-time feedback and support, creating a dynamic and interactive learning environment that extends beyond physical classroom walls. With the rise of online learning platforms and communication tools, students can now connect with their peers and instructors from anywhere in the world. This opens up a world of opportunities for collaborative learning, where students can work together on projects, share ideas, and learn from each other's perspectives. Additionally, teachers can provide instant feedback and support to students, fostering a more dynamic and interactive learning environment. [4]

Integrating these tools into the educational landscape requires a commitment to ongoing exploration and adaptation. Educators should embrace a growth mindset, continuously seeking new and innovative ways to enhance the learning experience. By fostering a culture of innovation, we empower students to become active participants in their education, preparing them for a future where adaptability and lifelong learning are essential.

Embracing innovation in education is not simply about adopting the latest gadgets; it's about preparing students for the demands of a rapidly changing world. The skills cultivated through interactive learning, collaboration, and problem-solving are essential for success in the 21st century. By equipping students with these tools and fostering their digital literacy, we empower them to become lifelong learners, adaptable thinkers, and active contributors to society.[3]

Several innovative tools epitomize the shift towards interactive and collaborative learning experiences:

- Flipgrid: Flipgrid is an interactive video discussion platform designed for educators. It allows teachers to create "grids" to facilitate video-based discussions. Within each grid, teachers can pose questions or topics, and students respond with short video clips. This format encourages participation and engagement, as it provides students with a more dynamic way to express themselves compared to traditional written responses. Flipgrid also features tools for educators to moderate discussions, provide feedback, and assess student responses. It's widely used in classrooms to foster communication, collaboration, and reflection among students.

- Otter.ai: Otter.ai is an AI-powered transcription and note-taking platform. It uses advanced speech recognition technology to transcribe spoken words into written text in real-time. Users can record meetings, lectures, interviews, or any other spoken content, and Otter.ai will generate accurate transcripts automatically. Beyond transcription, Otter.ai offers features like speaker identification, keyword highlighting, and the ability to search within transcripts. It's particularly useful for students, professionals, and researchers who need to capture and organize spoken information efficiently. Otter.ai can save time and enhance productivity by providing searchable, editable, and shareable transcripts of spoken content.

- Draw.io: Draw.io is a web-based diagramming tool used for creating various types of diagrams and flowcharts. It offers a wide range of shapes, icons, and templates that users can drag and drop onto a canvas to create their diagrams. Draw.io supports collaboration, allowing multiple users to work on the same diagram simultaneously in real-time. It also integrates with cloud storage services like Google Drive, OneDrive, and Dropbox, enabling users to save and share their diagrams effortlessly. Draw.io is popular among students, educators, engineers, designers, and business professionals for visualizing concepts, processes, systems, and workflows in a clear and structured manner.

- Kahoot!: Kahoot is a game-based learning platform that makes learning fun and interactive. It allows educators to create quizzes, surveys, and discussions, which are then presented to students as multiplayer games. Participants answer questions using their smartphones, tablets, or computers, and they earn points based on both accuracy and speed. Kahoot's competitive format encourages engagement and active participation, as students compete individually or in teams to climb the leaderboard. Additionally, Kahoot offers a vast library of pre-made games on various subjects, making it easy for educators to find and use content aligned with their curriculum. Kahoot can be used in classrooms, virtual learning environments, corporate training sessions, and social events to reinforce learning objectives and assess knowledge retention in a fun and engaging way. [2]

Innovation is the driving force behind the transformation of education, and embracing innovative tools is key to unlocking its full potential. The integration of innovative tools in education has sparked a paradigm shift, transforming the learning experience into an engaging, personalized, and collaborative journey. As we continue to embrace these advancements, we unlock the potential of every student, preparing them not just for academic success but for a future filled with possibilities. The future of education is bright, fueled by innovation and the unwavering commitment to empower the next generation of learners.

By leveraging tools like Flipgrid, Otter.ai, Draw.io and **Kahoot!**, educators can create dynamic learning environments that inspire curiosity, collaboration, and lifelong learning. As we continue to embrace innovation in education, let's harness the power of technology to empower learners and shape the future of education.

References:

1. Skolverket: [http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.174543!/Menu/article/attachment/English %20120912.pdf](http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.174543!/Menu/article/attachment/English%20120912.pdf)
2. UNESCO: <http://portal.unesco.org/education/en/ev.php>
3. URL_ID=26925&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html
4. Yu, Yuanfang & Wang, Bing. "A study of language learning strategy use in the context of EFL curriculum and pedagogy reform in China". Asia pacific journal of education. 29.4 (2023): 457-468.

ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК “SOFT SKILLS” ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УКРАЇНСЬКИХ ЗВО

Саламатіна О. О. – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри іноземних мов МНАУ

В наші дні, які характеризуються розвитком штучного інтелекту та автоматизацією усіх сфер життя людини, найціннішими для роботодавців стають суто людські якості – здатність до емпатії, креативного мислення та натхнення інших. Аналітики світових компаній визначають, що саме ці навички стануть ключовим чинником успішності працівників на ринку праці 2025 року [1].

Таким чином, у сучасному світі, де технології розвиваються зі стрімкою швидкістю, так звані «м'які навички» або “soft skills” стають визначальним чинником професійного успіху будь-якого майбутнього фахівця, а отже, їх формування й розвиток у здобувачів вищої освіти вважаємо дуже важливим під час навчання у ЗВО, в тому числі на заняттях з іноземної мови.

Навички “soft skills” не притаманні якій-небудь певній професії. Це загальні навички, і людина, яка володіє ними, ефективніше справляється зі своїми робочими завданнями, будує комунікацію з колегами, персоналом, партнерами та клієнтами, а також успішно просувається кар'єрними сходами або розвиває свою справу.

Деякі дослідники замість терміну «навичка» використовують «здібність», адже мається на увазі, що це поняття вміщує в себе і досвід, і знання, і вміння. Однак, на нашу думку, “soft skills” все-таки можна віднести до навичок, оскільки їх можливо сформувати у людини, яка не мала їх від самого початку.

Термін з'явився в англійській мові як протилежність до “hard skills” – спеціалізованих практичних умінь, якими можна оволодіти. Вони необхідні, щоб стати фахівцем, наприклад, льотчиком чи економістом з дипломом. На відміну від “hard skills”, що використовують логічне мислення, “soft skills” керуються емоційним. Вимоги до “hard skills” залишаються незмінними незалежно від компанії та корпоративної культури, де людина працює. На початку своєї кар'єри людина більше потребує навичок “hard skills”. Але в процесі кар'єрного зростання вона стає схильною до частішої комунікації з колегами та клієнтами, і тому “soft skills” стають їй потрібні тепер набагато частіше.

Проаналізуємо приклади “soft skills”, які можна успішно сформувати й розвинути у здобувачів вищої освіти під час занять з іноземних мов у вищих навчальних закладах нашої країни. Наприклад, виконання групових завдань, які викладач зазвичай дає на заняттях з іноземної мови, сприяють здатності добре працювати з іншими у групі чи команді. Взаємодіючи із командою, людина постійно вчиться новому, вчиться розуміти різних людей, освоює нові звички. Командна робота сприяє розвитку особистостей як у професійному світі, так і у повсякденному житті. Люди у дружніх відносинах з колегами працюють набагато

ефективніше і продуктивніше, ніж люди, у яких існують тільки робочі відносини [2].

Під час заняття з іноземної мови за допомогою виконання різноманітних вправ розвиваються основні мовленнєві навички: говоріння, читання, письмо та аудіювання. Наприклад, навички говоріння розвиваються під час монологічного та діалогічного мовлення здобувачів вищої освіти. До вправ на розвиток монологічного мовлення можна віднести розповідь теми, захист доповіді на задалегідь підготовлену тематику, захист презентацій. Під час таких вправ розвивається активне слухання, вміння застосовувати міміку та жести на підтвердження слів, що робить спілкування виразнішим; вміння переконувати співрозмовника, вміння презентувати та виступати публічно, вміння розповідати (storytelling). Під час виконання вправ на розвиток письма формуються вміння укладати звіти, вести бізнес-комунікацію. Під час ігрової діяльності та в ситуаційних завданнях формується вміння критично мислити, емпатія, емоційний інтелект та лідерські якості. Правильний розподіл часу для виконання домашнього завдання сприяє розвитку управління часом або тайм менеджменту, упорядкування та організації діяльності (досвіду організації своєї роботи) тощо.

Отже, ринок праці 2025 року вимагатиме від майбутніх фахівців постійного розвитку соціальних навичок. Сьогодні гнучкі навички важливі не менш, ніж професійні якості. “Soft skills” вимагають неперервного розвитку і вдосконалення, незалежно від того, яку професію ти обрав для себе [2]. Успішними стануть саме ті фахівці, які зможуть поєднати технічні знання з розвиненими соціальними компетенціями та адаптивністю до змін [1]. Ось чому формування навичок “soft skills” у здобувачів вищої освіти нашої країни є надзвичайно важливим ще під час їхнього навчання у закладах вищої освіти, а також і безпосередньо на заняттях з іноземних мов.

Література:

1. Soft skills для сучасного ринку праці, тенденції 2025 року [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://www.epiprosvita.org/blog/soft-skills-dlya-suchasnogo-rinku-praci-tendenciyi-2025-roku?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw7dm-BhCoARIsALFk4v_UPPCvjF3ZNLz0DcZ5pd79VDSgm7TeuqAz9UcbFILoU9MTwkcTXAaAp_5EALw_wcB
2. Що таке Soft Skill? Як прокачати навички софт скілс [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://dan-it.com.ua/uk/blog/chto-takoe-soft-skill-kak-prokachat-navyki-soft-skills/>

CURRENT TRENDS IN TRANSLATION STUDIES

Тішечкіна К.В. – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри іноземних мов МНАУ.

Наукова робота присвячена дослідженню сучасних тенденцій у перекладознавстві, а саме появі нових видів перекладу на ринку перекладацьких послуг. Незважаючи на технологічний прогрес, підкреслюється незамінна роль перекладачів, особливо у вловленні культурних нюансів і контекстуальних значень.

Ключові слова: переклад, машинний переклад, транскреція, аудіовізуальний переклад.

The scientific work is devoted to the study of modern trends in translation studies, namely the emergence of new types of translation in the translation services market. Despite technological progress, the indispensable role of translators is emphasized, especially in capturing cultural nuances and contextual meanings.

Keywords: translation, machine translation, transcreation, audiovisual translation.

Translation Studies, as an interdisciplinary field, continually evolves in response to technological advancements, societal changes, and the increasing demand for global communication. The development of the translation field is of interest to many scholars [1-5]. The aim of our work is to investigate current trends in translation studies, namely the emergence of new types of translation in the translation services market.

In recent years, the field of translation has expanded to encompass various specialized practices that address the complexities of modern communication.

The rise of Neural Machine Translation has revolutionized the translation industry. Neural Machine Translation models, leveraging deep learning techniques, have improved the accuracy and fluency of machine-generated translations. However, challenges such as handling idiomatic expressions and context sensitivity persist, necessitating ongoing research and development.

Alongside Neural Machine Translation, the practice of post-editing machine translations has become prevalent. Translators now often serve as post-editors, refining machine-generated content to meet quality standards. This collaboration between human expertise and artificial intelligence aims to balance efficiency with linguistic and cultural accuracy.

The demand for specialized translation services has grown, particularly in areas such as medical translation and localization. Medical translation requires precise terminology management to ensure patient safety and regulatory compliance. Localization extends beyond mere translation, adapting content to resonate culturally and contextually with target audiences.

Transcreation blends "translation" and "creation," focusing on adapting content from one language to another while preserving its intent, style, tone, and context. Unlike

direct translation, transcreation emphasizes the creative role of the translator, ensuring that the adapted message evokes the same emotions and carries the same implications in the target language as in the source language. This approach is prevalent in global marketing and advertising, where cultural nuances significantly impact audience reception. Transcreation often involves adapting not only words but also visuals and other media elements to resonate with the target audience.

Next type of translation is Audiovisual Translation. It refers to the process of translating content that combines both audio and visual elements, such as films, television programs, video games, and online media. This specialization ensures that translated content maintains the original's intent, tone, and cultural nuances. Common Audiovisual Translation methods include:

- subtitling (displaying translated text on-screen to correspond with spoken dialogue);
- dubbing (replacing the original audio track with a translated version in the target language);
- voice-over (overlaying translated speech over the original audio, often used in documentaries and interviews).

Advancements in technology have led to innovative approaches in Audiovisual Translation. For instance, the development of audio-visual speech-to-speech translation models, such as AV-TranSpeech, integrates visual cues (like lip movements) to enhance translation accuracy and robustness, particularly in noisy environments.

Audio Description involves narrating visual elements of media content to make it accessible to individuals who are blind or have low vision. This narration describes actions, settings, facial expressions, and other visual cues, providing a richer experience for visually impaired audiences. Audio Description is considered a form of inter-semiotic translation, converting visual information into verbal form.

Empirical Translation Process Research has made strides in understanding the cognitive aspects of translation. Recent studies propose frameworks like the Free Energy Principle and Active Inference to model translation processes, offering deeper insights into the mental activities involved in translation tasks.

Despite technological advancements, the irreplaceable role of human translators is emphasized, especially in capturing cultural nuances and contextual meanings. Discussions around the limitations of AI in fully understanding and replicating human language underscore the need for human oversight to ensure ethical and accurate translations.

The emergence and development of these specialized translation practices underscore the dynamic nature of the translation field, reflecting its adaptation to technological advancements and the diverse needs of global audiences.

References:

1. Baker, Mona and Gabriela Saldanha. 2020. "Introduction to the Third Edition." In *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*, 3rd ed., edited by Mona Baker and Gabriela Saldanha, XXIV-XXVII. London/New York: Routledge.

2. Chesterman, Andrew. 2019. "Moving Conceptual Boundaries: So what?" In *Moving Boundaries in Translation Studies*, edited by Helle V. Dam, Matilde Nisbeth Brøgger, and Karen Korning Zethsen, 12-25. London/New York: Routledge.

3. Katan, David and Mustapha Taibi. 2021. *Translating Cultures: An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators*, 3rd ed. London/New York: Routledge.

4. Laviosa, Sara and Maria González-Davies, eds. 2020. *The Routledge Handbook of Translation and Education*. London/New York: Routledge.

5. Zanettin, Federico and Christopher Rundle, eds. 2021 forthcoming. *The Routledge Handbook of Translation and Methodology*. London/New York: Routledge.

УДК 796

ЗАСОБИ ГІМНАСТИКИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Фаріонов В. М. – старший викладач кафедри фізичного виховання МНАУ.

Розглянуті актуальні напрями підготовки здобувачів вищої освіти засобами гімнастики під час військового стану.

Ключові слова: гімнастика, засоби гімнастики, військова підготовка, прикладні вправи.

Молодь в Україні за останні роки зіткнулася з новими викликами, а саме дистанційним навчанням та обмеженим пересуванням. Це вплинуло на фізичний розвиток дітей та молоді. Дефіцит фізичного навантаження (гіподинамія), зазвичай супроводжується порушенням загального розвитку організму, зниженням розумової та фізичної працездатності. Організм долає їх, мобілізуючи компенсаторні механізми. Але фізичний та розумовий розвиток пов'язаний з фізичним вихованням. Праця студентів характеризується тривалим розумовим напруженням, особливо в період екзаменаційної сесії, та вкрай обмеженою активністю рухів (гіпокінезія). В цих умовах швидше ніж зазвичай розвивається втома, яка пов'язана як зі змінами вегетативних функцій та ендокринної системи, так і з порушеннями діяльності вищих відділів центральної нервової системи. У зв'язку з цим великого значення набуває розробка та впровадження раціонального режиму праці та відпочинку студентів, що передбачає нормалізацію фізіологічних зрушень, які настають в процесі роботи. У студентські роки, коли для цього є усі умови, особливо важливо напрацювати міцні навички раціональної розумової праці та спеціально підібраних фізичних навантажень, які компенсують гіпокінезію та гіподинамію, та знизять нервову втому. Важливим фактором у вирішенні цього питання є заняття з фізичного виховання. Більшість задач фізичного виховання вирішується за допомогою гімнастики. Гімнастика це універсальний засіб фізичного виховання. За допомогою гімнастики вирішуються більшість задач фізичного виховання[1].

До засобів гімнастики відносять стройові вправи, загально-розвивальні вправи, вправи на гімнастичних приладах, прикладні вправи та інші. Вузівський курс з фізичного виховання регламентується державною програмою, яка передбачає заняття не тільки в рамках загального навчального розкладу, але і додаткові – поза розкладом. Вміле застосування гімнастики впродовж дня мінімізує дефіцит м'язової активності, знижує нервову напругу.

В даний час значно підвищився інтерес студентської молоді до занять різними видами гімнастики, масового гімнастичного спорту для активного відпочинку.

Гімнастика – грає оздоровчу та спортивну роль в житті молоді і охоплює великі різнобічні різноманіття видів фізичних вправ. Медичні працівники підтверджують, що заняття будь-якими видами гімнастики приносять оздоровчий ефект. При виконанні гімнастичних вправ зміцнюється тіло, підтримується тонус м'язів, формуються форми тіла, зміцнюється імунітет і здоров'я.]. Гімнастика являє собою систему спеціальних фізичних вправ і методичних прийомів, що застосовуються для зміцнення здоров'я і гармонійного фізичного розвитку організму, включає різні види: базова; виробнича ,професійно-прикладна, гігієнічна; лікувальна ,спортивна та інші[2].

В Україні гімнастика використовується мільйонами людей щодня. Вона посідає важливе місце у програмах фізичного виховання вищих і середніх навчальних закладів, різної форми колективах фізичної культури, у яких молодь регулярно виконує вправи спортивної акробатики, спортивної і художньої гімнастики, різноманітні фізичні вправи.

Під час військового стану в Україні є необхідність використовувати у підготовці студентів засоби гімнастики, особливо стройові вправи та прикладні вправи. Дуже важливі прикладні вправи: лазіння по канату, подолання перешкод, вправи з перенесення вантажу та перенесення поранених. Це є базою військової підготовки. Стройові вправи – один з основних засобів гімнастики. Вони являють собою колективні або індивідуальні дії осіб (учнів, студентів) в тому чи іншому строю. Вправи, які визначені Стройовим статутом Збройних сил України, обов'язкові для всіх військових частин, управлінь, штабів, організацій, установ і військових навчальних закладів. Не можливо також уявити організацію занять з фізичної культури без використання стройових вправ. Наприклад, керуючи класом, вчитель подає команди або розпорядження для різних пересувань, шикувань, розмикань – це дозволяє швидко та раціонально розмістити учнів у залі або на спортивному майданчику. В результаті цього економиться час і як наслідок підвищується загальна та моторна щільність уроку[3].

Завдяки стройовим вправам вирішуються чисельні педагогічні та оздоровчо-гігієнічні завдання, пов'язані з вихованням відчуття ритму, темпу, колективних дій, дисципліни, формуванням правильної постави.

Дослідження підтверджують ефективність використання різноманітних засобів і методів гімнастики. Так, через рік систематичних занять студентами 1 курсу аеробними танцювально-гімнастичними вправами спостерігалися наступні достовірні позитивні зрушення: маса тіла знизилася на 8%; життєва ємкість

легень (ЖЄЛ) підвищилася на 4,0%, відносна сила – на 8,0%, фізична працездатність максимальне споживання кисню (МПК) – на 14,1%. Таким чином, систематичні заняття аеробною гімнастикою зумовили істотний оздоровчий і тренувальний ефект, що виявляється в підвищенні функціональних можливостей кардіореспіраторної системи і опорно-рухового апарату. В результаті занять аеробною танцювально-гімнастичною гімнастикою в стані організму відбуваються такі позитивні зрушення:

- зміцнюється кісткова система;
- зменшується схильність до депресії;
- поліпшується травлення;
- сповільнюються процеси старіння;
- підвищується фізична і інтелектуальна працездатність;
- знижується ризик серцевих захворювань;
- поліпшується сон.

Заняття гімнастикою допомагають поліпшити фізичну форму, покращують обмінні процеси, підвищують імунітет до різних захворювань, зміцнюють дихальну, серцево-судинну, нервову систему, нормалізують вагу, сприяють формуванню і корекції форм тіла, постави, покращують самопочуття, нормалізують сон, знімають нервову напругу[4].

Таким чином, гімнастику можна розглядати як загальнодоступну, ефективну форму цілеспрямованого оздоровлення, формування професійно-компетентної особистості студента, підготовленого до трудової життєдіяльності та до захисту України. Поряд з цим існує ряд проблем зі зміцнення та збереження здоров'я студентів. Як показують результати дослідження, гімнастику все рідше використовують в практиці фізичного виховання у закладах вищої освіти і недостатньо використовуються потенційні можливості гімнастики.

Література:

1. Арефьев В.Г. Теорія та методика викладання гімнастики: [підручник] / В.Г. Арефьев, В.Ф. Шегімага, І.А. Терещенко. Кам'янець-Подільський: – ПП Видавництво «ОПЮМ», 2022. – С.27-94с.
2. Білокопитова Ж. А. Оздоровча художня гімнастика: теорія і методика: навч. посіб. / Ж. А. Білокопитова, Л. К. Кожевнікова. – Київ; Миколаїв: [б. в.], 2008. – 199 с.
3. Бубела О. Ю. Навчально-методичний посібник з курсу загальної гімнастики / Бубела О. Ю., Петрина Р. Л., Сениця А. І. – Львів: [Видав. центр ЛНУ ім. І.Франка], 2001. – 100 с.
4. Іващенко О. В. Загальнорозвиваючі вправи: метод. посіб. / О. В. Іващенко, О. М. Худолій, Т. В. Карпунець. – Харків: ОВС, 2016. – 59 с.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ, РІЗНОВИДИ ТА ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Рябов Є.І . - викладач, ВСП “Технологіко-економічний фаховий коледж” МНАУ

Фізична культура є складовою загальної культури суспільства та охоплює матеріальні й духовні цінності, які сприяють фізичному вдосконаленню людини. Вона виконує низку функцій, таких як нормативна, інформаційна, комунікативна, естетична, біологічна, що визначають її роль у житті людини. Недостатня фізична активність негативно впливає на здоров'я, підвищуючи ризики серцево-судинних та респіраторних захворювань. Здоров'я включає шість компонентів: фізичний, психоемоційний, інтелектуальний, соціальний, особистісний і духовний. Основним чинником, що визначає стан здоров'я, є спосіб життя, який на 50-55% впливає на його формування. Регулярні фізичні вправи покращують обмін речовин, зміцнюють м'язи та кістки, сприяють загальному оздоровленню. Оптимальна фізична активність повинна включати силові вправи, тренування витривалості та гнучкості.

Ключові слова: *фізична культура, здоров'я, спосіб життя, фізична активність, рухова активність, спорт, фізичні вправи, оздоровлення, витривалість, саморегуляція.*

Фізична культура - частина загальної культури, сукупність матеріальних та духовних цінностей суспільства, які створюються та використовуються ним для фізичної досконалості людини. Вона історично зумовлена і змінюється на кожному новому етапі розвитку суспільства. До матеріальних цінностей належать: спортивні споруди (стадіони, спортивні зали, басейни, фізкультурні майданчики та ін.), фізкультурне обладнання та інвентар, а також рівень фізичної досконалості дитячого та дорослого населення, включаючи їх спортивні досягнення та ін. До духовних цінностей належать соціальні, політичні та практичні досягнення в галузі фізичного виховання.

Фізична культура має багато функцій: нормативну, яка полягає у закріпленні раціональних норм рухової діяльності; інформаційну, яка відображає властивості накопичувати культурну інформацію, бути засобом її розповсюдження та передачі їх від одного покоління до іншого; комунікативну, яка характеризується властивістю сприяти спілкуванню, встановленню міжособистісних контактів; естетичне – задоволення естетичних потреб особистості у красивих рухах, своєму гармонійному фізичному розвитку та ін.; біологічну, яка пов'язана з задоволенням природної потреби людини (особливо дітей) у русі, покращання її фізичного стану та забезпечення високої працездатності організму. Ці функції покладено в основу класифікації видів фізичної культури, яка може бути представлена як базова (загальнорозвиваюча), прикладна та оздоровча фізкультура, спорт. Відсутність необхідного рівня

фізичної активності у населення країни є одним із факторів, які впливають на рівень тривалості життя і викликаючи високий відсоток смертності від різноманітних хвороб, зокрема це - серцево-судинних захворювань і хвороб органів дихання. Тільки від 5-10,5 % жителів країни, в залежності від регіона проживання, систематично займаються фізичною культурою і спортом, що позитивно відбивається на їх здоров'ї.

На думку академіка Ю.П. Лісіцина, "здоров'я людини не може зводитися лише до констатації відсутності хвороб, нездужання, дискомфорту, воно - стан, що дозволяє людині вести необмежений у своїй свободі життя, повноцінно виконувати властиві людині функції, перш за все трудові, вести здоровий спосіб життя, відчувати духовне, фізичне і соціальне благополуччя".

Яка функція здоров'я? Перш за все воно забезпечує хорошу адаптацію людини до змін навколишнього середовища, підтримуючи оптимальний рівень життєдіяльності людини в кожен конкретний період онтогенезу шляхом саморегуляції і тим самим, сприяє самореалізації та розвитку особистості. А адаптація і саморегуляція, в свою чергу, підтримують гомеостаз.

Здоров'я - це не однорідне поняття, воно включає в себе 6 компонентів: фізичний, психоемоційний, інтелектуальний, соціальний, особистісний і духовний. Під фізичним компонентом розуміється стан всіх органів і систем організму, рівень його резервних можливостей і наявність (відсутність) фізичних дефектів, хронічних захворювань і генетичних хвороб. Під психоемоційним компонентом розуміється стан психіки людини, наявність або відсутність нервово-психічних відхилень, а також вміння людини висловлювати і контролювати свої емоції. Інтелектуальний компонент відповідає за здатність засвоювати і ефективно використовувати потрібну інформацію. Соціальний компонент характеризує ставлення людини як суб'єкта чоловічої або жіночої статі з соціумом (спосіб спілкування з людьми). Особистісний компонент має на увазі усвідомлення себе як особистості, способи саморегуляції. Духовний компонент відповідає за формування основних життєвих цілей, мотивів і системи цінностей людини, забезпечуючи таким чином цілісність особистості, її розвиток, її життя в суспільстві, будучи найголовнішим серед інших аспектів.

У 1987 році С. Г. Саливон запропонував виділити чотири категорії людей: 1) практично здорові; 2) мають фактори ризику; 3) знаходяться в стані передхвороби (третьому стані); 4) хворі. За даними відомих вчених і численних зарубіжних авторів, спосіб життя формує здоров'я і займає приблизно 50-55% питомої всіх факторів, що обумовлюють здоров'я населення.

Будь-яка мінімальна, проте регулярна фізична активність дуже корисна для здоров'я. Коли ми мало рухаємось, сповільнюється обмін речовин, що впливає на нашу здатність регулювати рівень цукру в крові, метаболізувати жири, негативно впливає на тиск та послаблює м'язи і кістки. Фізичні вправи з оздоровчою спрямованістю чинять позитивний вплив, але необхідно дотримуватись ряду методичних рекомендацій: лише поступове нарощування тривалості навантажень та їх інтенсивності. Якщо низький рівень тренуваності то додаткові навантаження необхідно планувати з відношенням до досягнутого рівня у 4-5% в день.

Для того щоб різноманітність фізичних навантажень була достатньою 7-12 вправ, але необхідною умовою є їх різноманітність. Біг, плавання, ходьба на лижах, ритмічна гімнастика і ефективними методами різностороннього тренування, саме ці види спорту включають в роботу велику кількість м'язів. В оздоровчому занятті фізичною культурою повинні виконуватись вправи силові для великих м'язових груп, вправи на розвиток витривалості (бігові вправи у низькому та середньому темпі). Вправи для суглобів хребта, рук і ніг, скручування у висі на перекладині або вис та піднімання ніг у положенні вису, качання пресу - підйом тулуба з положення лежачи в положення сидячи, а також скручування бокові, щоб прокачати косі м'язи живота.

Література:

1. Заверзаєв В. В., Адєєва О. В. (2024). Вплив фізичної культури на подолання стресу та зняття психоемоційного навантаження. Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квіт. 2024 р.), с. 966-967. URL:<https://hdl.handle.net/11300/28136> (дата звернення: 28.03.2025р.)

2. Календарь Н. В., Атаманчук Н. М. (2022). Вплив фізичних навантажень на психіку людини. Тези 74-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, 25 квітня – 2 травня 2022 р.), т. 2, с. 171-172.

URL:<https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/10537> (дата звернення: 28.03.2025р.)

3. Морозова В. Ю. (2021). Вплив фізичних навантажень на психологічний стан людини. Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні: матеріали кругл. столу (м. Дніпро, 23 квітня 2021 р.), с. 139-141. URL:<https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/7530> (дата звернення: 28.03.2025р.)

Наукове видання

**Матеріали Причорноморської науково - практичної конференції
професорсько - викладацького складу
Миколаївського національного аграрного університету**

м. Миколаїв,
16 квітня 2025 р.

Технічний редактор: Н.В.Петренко

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 4,5

Тираж 100 пр. Зам. №__

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського державного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.